

Protokół

89. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 23 września 2015 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1).

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu 88. posiedzenia Komisji z dnia 27 maja 2015 roku.
3. Sprawy bieżące.
4. Urzędowy wykaz nazw państw i terytoriów niesamodzielnych – 3 wydanie.
5. Wykaz polskich nazw budowli – omówienie wykazu dla państw zachodnioeuropejskich.
6. Polska wersja słownika terminów używanych przy standaryzacji nazw geograficznych – ustalenie trybu pracy.
7. Wolne wnioski.

Obrady prowadziła Ewa Wolnicz-Pawłowska, przewodnicząca Komisji.

Ad 1. Przewodnicząca przywitała członków Komisji.

Ad 2. Protokół 88. posiedzenia przyjęto, po wprowadzaniu drobnych zmian redakcyjnych, jednogłośnie (14 głosów za).

Przy okazji omawiania tego protokołu uznano, że warto w protokołach nieco skracać opisy dyskusji i prezentowanie różnych opinii, skupiając się głównie na uzasadnieniach podjętych decyzji.

Ad 3. M. Zych przedstawił sprawozdanie z 17. Posiedzenia Bałtyckiej Sekcji Regionalnej UNGEGN, które odbyło się w dniach 29 czerwca – 1 lipca w Warszawie. Posiedzenie zorganizowane zostało przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz przewodniczącą sekcji – Marinę Morozową z Rosji. W spotkaniu uczestniczyło 29 osób z 7 państw – członków sekcji: Estonii, Litwy, Łotwy, Polski i Rosji oraz obserwatorów: Białorusi i Ukrainy. Językami obrad były rosyjski i angielski.

Posiedzenie podzielono na osiem godzinnych sesji, w trakcie których przedstawiono 23 prezentacje – 11 pierwszego dnia obrad, 12 drugiego dnia:

– Iryna Rudenko (Державне науково-виробниче підприємство “Картографія” – Państwowe Naukowo-Wydawnicze Przedsiębiorstwo „Kartografia”, Ukraina) omówiła prace związane z narodową standaryzacją nazw geograficznych na Ukrainie;

– Marina Morozowa (Федеральная служба государственной регистрации, кадастра и картографии (Росреестр) – Federalna Służba Państwowych Rejestrów, Kadastru i Kartografii (Rosrejestr), Rosja) omówiła prace związane z narodową standaryzacją nazw geograficznych w Rosji, w tym zawartość Państwowego Katalogu Nazw Geograficznych (Государственный каталог географических названий);

– Vita Strautniece (Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra – Łotewska Agencja Informacji Geoprzestrzennej) omówiła prace związane z narodową standaryzacją nazw geograficznych na Łotwie;

– Ewa Wolnicz-Pawłowska (KSNG) przedstawiła informacje o zasadach działania obu polskich komisji nazewniczych, a także przybliżyła znaczenie i różnice stosowanych w języku polskim terminów ‘ustalenie’, ‘standaryzacja’, ‘normalizacja’;

- Peeter Päll (Eesti Keele Instituudi – Instytut Języka Estońskiego) omówił prace Komitetu Nazw Miejscowych (Kohanimenõukogu), w tym standaryzację nazw takich obiektów, jak nazwy przystanków;
- Otilija Kovaļevska (Łotewska Agencja Informacji Geoprzestrzennej) omówiła prace związane ze standaryzacją nazw obiektów fizjograficznych na Łotwie;
- Paweł Swoboda (Instytut Języka Polskiego PAN) omówił historię i realizację elektronicznego „Słownika nazw wodnych Polski”;
- Maciej Zych (KSNG) omówił „Wykaz urzędowych nazw miejscowości i ich części” zawierający 103 225 nazw, który został wprowadzony na początku 2013 r. rozporządzeniem Ministra Administracji i Cyfryzacji;
- Edita Arkisova (Registru centras – Centrum Rejestrów, Litwa) przedstawiła wyzwania związane ze znajdującymi się w rejestrze adresów nazwami miejscowości, w tym kwestie wynikające z rozpoczętych w 1999 roku prac nad ustaleniem granic wszystkich miejscowości Litwy;
- Władimir Boginskij (Центр геодезии, картографии и инфраструктуры пространственных данных – Centrum Geodezji, Kartografii i Infrastruktury Danych Przestrzennych, Rosja) omówił prace związane z utworzeniem i prowadzeniem rosyjskiego Państwowego Katalogu Nazw Geograficznych, zawierającego, poza nazwami z obszaru Rosji, także nazwy z obszaru wyłącznej strefy ekonomicznej Rosji i przyległych obszarów szelfu kontynentalnego oraz nazwy obiektów morskich i z obszaru Antarktyki odkrytych lub zbadanych przez rosyjskich badaczy. Interesującym zagadnieniem, związanym z rejestracją nazw z obszaru Rosji poruszoną w prezentacji, była kwestia użycia litery *ë* – jest ona powszechnie zastępowana literą *e*, także w oficjalnych dokumentach. W katalogu stosowany jest zapis przez *ë* wyłącznie wtedy, gdy na taki wskazują dokumenty ustalające daną nazwę, stąd możliwe są zarówno zapisy typu *Зелёный*, jak i *Зеленый*;
- Peeter Päll omówił prace nad słownikiem estońskich nazw geograficznych;
- Māra Šterna (Łotewska Agencja Informacji Geoprzestrzennej) przedstawiła referat dotyczący łotewskiej bazy nazw geograficznych;
- Rita Viliuviene (Valstybės įmonė Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centras „GIS-Centras” – Państwowe Centrum Teledetekcji i Geoinformatyki „GIS-Centras”, Litwa) omówiła nazwy zawarte w litewskim geoportalu;
- Alma Ragauskaitė (Lietuvių kalbos institutas – Instytut Języka Litewskiego) przybliżyła prace związane z bazą historycznych nazw z obszaru Litwy obejmującą ok. 20 tys. nazw pochodzących z dokumentów od XVI do końca XIX w.;
- Andre Kaptein (Maa-amet – Urząd Ziemski, Estonia) zaprezentował estoński rejestr nazw geograficznych;
- Iryna Drohuszewśka (Państwowe Naukowo-Wydawnicze Przedsiębiorstwo „Kartografia”) przedstawiła informacje o ukraińskim Państwowym Rejestrze Nazw Geograficznych (Державний реєстр географічних назв). Przy okazji omówiła zmiany zachodzące w nazwach geograficznych Ukrainy, w tym spodziewanej fali zmian nazw wynikających z przyjętej w kwietniu 2015 r. ustawy dekomunizacyjnej nakazującej zmianę nazw nawiązujących do komunizmu – zmiany te obejmą 22 miasta (m.in. dwa miasta obwodowe – Dniepropetrowsk i Kirowohrad), 44 osiedla typu miejskiego oraz kilkaset wsi. Ze wstępnych szacunków wynika, że zmienione zostaną nazwy 12 miejscowości, dla których Komisja Standaryzacji Nazw Geograficznych ustaliła polskie nazwy – po zmianie ich nazw ukraińskich najprawdopodobniej konieczna będzie zmiana ich polskich egzonimów;
- Irina Borodicz (Дзяржаўны камітэт па маёмасці Рэспублікі Беларусь / Государственный комитет по имуществу Республики Беларусь – Państwowy Komitet

Majątku Republiki Białorusi) omówiła kwestie standaryzacji nazw ulic i placów na Białorusi wynikające z realizacji ustawy z 2010 roku o nazwach obiektów geograficznych;

- Urszula Bijak (Instytut Języka Polskiego PAN) omówiła hydronimię basenu Wisły, jako części dziedzictwa kulturowego;

- Dace Kavace (Łotewska Agencja Informacji Geoprzestrzennej) omówiła pozyskiwanie nazw geograficznych do wykorzystywania na mapach topograficznych;

- Maciej Zych przedstawił przyjęte w Polsce zasady latynizacji języka łemkowskiego i użycie nazw łemkowskich;

- Irina Kuzniecowa (Институт лингвистических исследований Российской академии наук – Instytut Badań Lingwistycznych Rosyjskiej Akademii Nauk) zanalizowała XVIII-wieczne nazwy Petersburga;

- Maciej Zych omówił wydany pod koniec 2013 roku „Urzędowy wykaz polskich nazw geograficznych świata”;

- Iryna Rudenko (Państwowe Naukowo-Wydawnicze Przedsiębiorstwo „Kartografia”) przedstawiła rejestr obiektów miejskich Kijowa.

Ostatniego dnia zostało zorganizowane spotkanie w Centralnym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, gdzie uczestnicy posiedzenia zapoznali się w teorii i praktyce z pracami związanymi z prowadzeniem Państwowego Rejestru Nazw Geograficznych, zwłaszcza z funkcjonowaniem systemu do prowadzenia tego rejestru. Następnie została zorganizowana wycieczka do Żelazowej Woli.

Przy okazji posiedzenia zorganizowana została wystawa, na której poszczególne kraje prezentowały opracowania związane z nazewnictwem: mapy, atlasy, publikacje nazewnicze.

T. Wites przedstawił sprawozdanie z posiedzenia Komisji Toponimicznej Międzynarodowej Unii Geograficznej (MUG) i Międzynarodowej Asocjacji Kartograficznej (MAK) w ramach Konferencji Regionalnej Międzynarodowej Unii Geograficznej, która odbyła się w Moskwie w dniach 17–21 sierpnia. Konferencja została zorganizowana przez Rosyjskie Towarzystwo Geograficzne oraz MUG. W jej ramach odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Toponimicznej MUG i MAK oraz inne wydarzenia towarzyszące, uwzględniające tematykę z zakresu kartografii i toponimii. W konferencji wzięło udział 1628 uczestników z ponad 70 państw. Polskę reprezentowało 8 osób, a w skład polskiej reprezentacji wchodził Tomasz Wites – członek KSNG.

Konferencję otworzył profesor Władimir Kołosow (Rosja) – przewodniczący MUG i wiceprzewodniczący Rosyjskiego Towarzystwa Geograficznego. Następnie uczestników przywitał profesor Wiktor Sadowniczy – rektor Uniwersytetu Moskiewskiego im. M.W. Łomonosowa (miejsca obrad konferencji). W sesji otwierającej obrady miało miejsce także połączenie z Międzynarodową Stacją Kosmiczną (ISS), której załoga życzyła owocnych obrad i ożywionej dyskusji.

W porządku obrad przewidziano podział konferencji na sesje tematyczne organizowane przez poszczególne komisje MUG oraz sesje plenarne, w których zaproszeni goście wygłaszali wykłady dla szerokiego grona zainteresowanych. Zagadnienia kartograficzne i toponimiczne znalazły się w sesjach plenarnych oraz dwóch sesjach tematycznych, będących wspólnym posiedzeniem Komisji Toponimicznej MUG i MAK. W sesjach plenarnych przedstawione zostały trzy referaty związane z kartografią i toponimią:

- Georg Gartner (Austria), prezes MAK, zaprezentował wykład *The Relevance of Cartography* dotyczący ważności i znaczenia kartografii i jej zmieniającej się roli w kontekście rozwoju nowoczesnych technologii;

- Melinda Laituri, Lee Schwartz i Christopher Tucker (USA) wygłosili prezentację

Changing the Map: Future Visions of Virtual Maps omawiającą wykorzystanie internetowej platformy kartograficznej MapStory (<http://mapstory.org>);

– Cosimo Palagiano (Włochy), przewodniczący Komisji Toponimicznej MUG, przedstawił wykład *The place names and identity*, w którym zwrócił uwagę na potrzebę zdobycia wiedzy w zakresie nazewnictwa geograficznego i poznawania sposobów kształtowania percepcji postrzegania świata przez społeczność danego miejsca.

W ramach posiedzeń sesji tematycznych pt. *Place-name study and geographical research 1 i 2*, którymi kierowali Cosimo Palagiano i Andrey Herzen, ogłoszono 10 referatów (po 5 referatów w każdej sesji):

– Cosimo Palagiano wygłosił wykład *The cities of Americas in Modern Times* dotyczący zmian w słownictwie geograficznym w miastach amerykańskich;

– Ruth Agheyeva [Ruf' Agiejewa] (Rosja) przedstawiała referat *The Role of Hydronyms in Ethnohistorical Studies* dotyczący roli, jaką pełnią hydronimy w studiach etnohistorycznych;

– Riemer Reinsma (Holandia) wygłosił referat *Near-identical twin toponyms along borders. How do they reflect the linguistic and political past?* omawiający wpływ przeszłych wydarzeń politycznych na zmienność stosowanego słownictwa geograficznego;

– Peter Raper (RPA) w wystąpieniu *Mapping geographical name evolution in Southern Africa* omówił zmiany w zakresie toponimii w RPA po zniesieniu polityki apartheidu;

– Natalia Alexeenko [Natalja Aleksiejenko] i Svetlana Mikheeva [Swietłana Michiejewa] (Rosja) zaprezentowały referat *Spatial-geographical analysis of place names in the area of Russian Sami inhabitation* wskazujący na dużą różnorodność stosowanej terminologii nazewnictwa wśród Laponczyków zamieszkujących północną część Półwyspu Kolskiego;

– Tatiana Sokolova [Tatjana Sokołowa] (Rosja) w prezentacji *The Basic principles of name-giving in Moscow* omówiła toponimie miasta – zarówno samych nazw okręgów administracyjnych włączonych w 2012 r. do Moskwy, jak i nazw dzielnic oraz ulic i placów;

– Dominique Badariotti (Francja) przedstawił wykład *Odonyms: Logics and naming features of street names in France* na temat nazw własnych odnoszących się do szlaków komunikacyjnych;

– Jack Keilo (Francja) przedstawił prezentację *Name and the City: Exploring national narrative in Beirut-as-text*;

– Tomasz Wites w swoim wystąpieniu *Russian-language forms of names of geographic features located in Poland* omówił wyniki części prac nad „Wykazem obcojęzycznych form nazw ważniejszych obiektów geograficznych położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” dla języka rosyjskiego, opracowywanego w ramach prac Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych;

– Andrey Herzen [Andriej Giercen] (Rosja) wygłosił referat *Geography of toponyms Moldav- / Moldov-* dotyczący nazw geograficznych z obszaru państw Europy Środkowo-Wschodniej wykorzystujących toponim *Moldav-* lub *Moldov-*.

Ostatnia część posiedzenia poświęcona została omówieniu dalszych działań Komisji Toponimii MUG i MAK – Cosimo Palagiano poinformował, że kolejne posiedzenie odbędzie się w Pekinie w dniach 21–25 sierpnia 2016 roku, w czasie 33. Kongresu Międzynarodowej Unii Geograficznej.

W dalszej części punktu 3. posiedzenia KSNG, przedstawiono informacje o dwóch zbliżających się posiedzeniach międzynarodowych: czesko-polsko-słowackim sympozjum

nazewniczym, które odbędzie się w Bratysławie (jednodniowe w drugiej połowie listopada lub pierwszej połowie grudnia) i posiedzeniu Sekcji Regionalnej UNGEGN Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej, które odbędzie się 26 listopada w Lublanie. Wstępnie zaproponowano składy delegacji na oba spotkania oraz tematykę, jaka zostanie zaprezentowana.

Następnie omówiono propozycje zmian niektórych nazw.

Na początku marca br. Komisja otrzymała pismo dotyczące ukraińskiej rzeki Тікич z pytaniem, czy oficjalnie funkcjonuje taka ukraińska nazwa dla rzeki. Miałby to być ujściowy odcinek dwóch rzek – Tykicza Górnego i Tykicza Gniłego – długości ok. 4,5 km, dopływ Siniuchy. W wykazie egzonimów nie została uwzględniona nazwa *Tykicz*, natomiast podane zostały nazwy *Tykicz Górny* i *Tykicz Gniły*, co więcej podane w nim współrzędne ujścia Tykicza Gniłego informowały, że to on wpada bezpośrednio do Siniuchy. Taki przebieg rzek wynikał z materiałów, które były dostępne Komisji w momencie opracowywania wykazu nazw z obszaru Ukrainy, w tym ukraińskich map topograficznych. Od czasu opracowania przez Komisję wykazu nazw z obszaru Ukrainy zaszły w tym kraju istotne zmiany w kwestii nazewnictwa – ustawa z 2005 roku o nazwach geograficznych ustanowiła Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, w którym zawarte mają być wszystkie urzędowe nazwy z obszaru kraju. Prace nad utworzeniem rejestru przeciągały się – dopiero ostatnio zakończono zasilanie bazy nazw ze szczegółowością odpowiadającą mapie topograficznej 1:100.000. Komisja skontaktowała się z przedstawicielami Państwowego Naukowo-Wydawniczego Przedsiębiorstwa „Kartografia”, prowadzącego ten Rejestr, z prośbą o wyjaśnienie kwestii nazwy tej rzeki. W odpowiedzi zostaliśmy poinformowani, że Гнилий Тікич i Гірський Тікич łączą się tworząc rzekę o nazwie Тікич, a ta ostatnia nazwa jest oficjalnie zestandaryzowana i wpisana do Rejestru. W związku z tymi wyjaśnieniami Komisja postanowiła przyjąć egzonim *Tykicz* (aklamacja).

W wykazie egzonimów z obszaru Ukrainy uwzględnione są nazwy jednostek administracyjnych II rzędu: rejonów (jeżeli nazwa rejonu pochodziła od nazwy miasta, dla którego ustalony został egzonim) i miast wydzielonych z rejonów (o ile dla danego miasta ustalony został egzonim). W ostatnich latach na Ukrainie powołano kilka nowych miast wydzielonych – dla tych nazwanych od miast, dla których został ustalony egzonim, Komisja postanowiła (przez aklamację) wprowadzić polskie nazwy: *Brzeżany* (jednostka utworzona w 2015 r.), *Bursztyn* (jednostka utworzona w 2014 r.), *Czortków* (jednostka utworzona w 2013 r.), *Hadziacz* (jednostka utworzona w 2015 r.), *Krzemieniec* (jednostka utworzona w 2015 r.), *Nowogród Siewierski* (jednostka utworzona w 2014 r.).

W 2014 roku MSZ wydało „Atlas polskiej obecności za granicą” poświęcony polskiej diasporze na świecie. W atlasie uwzględniono m.in. miejscowości, w których znajdują się szkoły z nauką w języku polskim, zlokalizowane są polskie organizacje, odbywają się cykliczne imprezy polskie, znajdują się ośrodki życia polonijnego (m.in. muzea, biblioteki, domy polskie, kościoły z mszami w języku polskim), położone są polskie cmentarze. Komisja uznała, że warto na podstawie tego atlasu dodać egzonimy dla niektórych miejscowości z obszarów, na których występuje mniejszość polska, ważnych dla miejscowych Polaków. Postanowiono w związku z tym:

- dodać egzonim *Bobrowicze* dla miejscowości na Białorusi (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Cudzieniszki* dla miejscowości na Białorusi (aklamacja),
- zmienić egzonim *Daniszewo* na *Daniszew* dla miejscowości na Białorusi (11 głosów za, 0 przeciw, 3 wstrzymujące się),

- dodać pseudoegzonim *Kadysz* jako główny dla miejscowości na Białorusi, dotychczasowy egzonim *Kadysz Rządowy* zostaje zachowany jako wariantowy (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Karasino* dla miejscowości na Białorusi (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Surkonty* dla miejscowości na Białorusi (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Ubiel* dla miejscowości na Białorusi (aklamacja),
- dodać egzonim *Osówki* dla części miasta Trzyniec w Czechach (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Czkałowo* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać egzonim *Kellerowka* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Łozowoje* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Oziornoje* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Pierwomajka* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać egzonim *Szczuczyńsk* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Tajynsza* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać egzonim *Ust-Kamienogorsk* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Wiszniowka* dla miejscowości w Kazachstanie (aklamacja),
- dodać egzonim *Borskuny* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Dukszty Stare* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim wariantowy *Egliszki* dla miejscowości na Litwie, egzonimem głównym pozostaje *Jałówka* (aklamacja),
- dodać egzonim *Pogiry* dla miejscowości na Litwie w okręgu kowieńskim (aklamacja),
- dodać egzonim *Skleryszki* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Wersoka Pierwsza* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Wersoka Druga* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Wędziagoła* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Widukle* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Wiekśnie* dla miejscowości na Litwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Indryca* dla miejscowości na Łotwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Posiń* dla miejscowości na Łotwie (aklamacja),
- dodać egzonim *Białystok* dla miejscowości w Rosji (aklamacja),
- dodać egzonim *Usole Syberyjskie* dla miejscowości w Rosji (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Żeleznowodsk* dla miejscowości w Rosji (aklamacja),
- dodać egzonim *Berezdów* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Bykówka* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Chorol* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *rejon chorolski* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Czerniachów* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *rejon czerniachowski* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Hołosków* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Horodkówka* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Irszańsk* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Iwankowce* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Kniaże* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Krzyżopol* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),

- dodać egzonim *rejon krzyżopolski* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Kuryłówka* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Maćkowce* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Miropol* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Nowa Borowa* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Nowy Zawód* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Oratów* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *rejon oratowski* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Piotrowce Dolne* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Pisarzówka* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Romanów* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *rejon romanowski* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Różyn* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *rejon różyński* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Smotrycz* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Stara Krasnoszora* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Strzelczyska* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać pseudoegzonim *Susły* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Szaróweczka* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Tereblecze* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Tomaszpol* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *rejon tomaszpolski* dla jednostki administracyjnej II rzędu na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Uładówka* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja),
- dodać egzonim *Zarudyńce* dla miejscowości na Ukrainie (aklamacja).

Komisja otrzymała pismo z wnioskiem o przyjęcie egzonimu *Nunatak Bekkera* dla obiektu z obszaru Antarktydy. Nazwa ta została nadana na cześć polsko-amerykańskiego uczonego Mieczysława Bekkera. W czasie dyskusji zwrócono uwagę, że nazw nadanych przez Polaków i na cześć Polaków jest w Antarktyce sporo, a ustalając wykazy egzonimów z tego obszaru Komisja zdecydowała, że nie będzie ustalać polskich nazw dla obiektów nazwanych przez Polaków lub na cześć Polaków, jeżeli takie polskie nazwy nie są szerzej używane. Z tego powodu dla większości tego typu nazw ich polskie odpowiedniki nie zostały przyjęte. W przypadku zaproponowanej nazwy *Nunatak Bekkera* nie wskazano, aby była ona stosowana – stosowana jest oryginalna forma angielska *Bekker Nunataks*, także w polskich publikacjach. Zwrócono także uwagę, że sama zaproponowana nazwa nie jest poprawna – z opisu obiektu oraz jego nazwy angielskiej wynika, że nie jest to jeden nunatak, jak zaproponowano w polskiej nazwie, tylko kilka nunataków, mających jedną łączną nazwę. W związku z tym Komisja postanowiła, przez aklamację, odrzucić wniosek.

Członkowie Komisji zostali poinformowani, że pod koniec sierpnia została zmieniona nazwa najwyższej góry Stanów Zjednoczonych i całej Ameryki Północnej. Dotychczasowa nazwa *Mount McKinley* została zastąpiona nazwą *Denali*. Ze względu na to, że dla góry tej

nie była dotychczas zalecana polska nazwa (zalecany był endonim), Komisja nie musiała tu podejmować decyzji w sprawie zmiany zalecanej nazwy – w przypadku braku zalecanego polskiego egzozonimu zawsze zalecany jest aktualny endonim.

Przekazana została również informacja, że 20 września weszła w życie nowa konstytucja Nepalu. W konstytucji tej stosowana jest tylko krótka nazwa kraju *Nepal* – nie oznacza to jednak, że długa nazwa *Federalna Demokratyczna Republika Nepalu* już nie obowiązuje, gdyż w dotychczasowej tymczasowej konstytucji również stosowana była tylko krótka nazwa, a nazwę długą wprowadził rząd. Niemniej ta długa nazwa została wprowadzona jako tymczasowa, w związku z tym należy sprawdzić, czy zostanie utrzymana. Jednocześnie w nowej konstytucji zmieniono podział administracyjny kraju wprowadzając 7 prowincji. Nazwy prowincji zostaną jednak ustalone w późniejszym terminie przez nowo wybrane parlamenty tych prowincji.

Ad. 4. Członkowie Komisji otrzymali, wraz z materiałami na posiedzenie, roboczą wersję III wydania „Urzędowego wykazu nazw państw i terytoriów niesamodzielnych”, angielską wkładkę do tego wykazu oraz mapę polityczną świata, będącą załącznikiem do wykazu. W wykazie uwzględnione zostały aktualizacje względem wydania II, wynikające głównie z ustaleń Komisji (zmiany nazw dwóch języków urzędowych wraz z korektą zapisów w tych językach, zmiana nazwy jednej stolicy). Ponadto dodane zostały przypisy objaśniające sporny status 15 terytoriów – przypisy te przygotowane zostały przez Komisję i – po niewielkich zmianach – zostały zaakceptowane przez MSZ.

D. Kalisiewicz zwrócił uwagę, że w wykazie zalecana jest nazwa państwa w postaci *Republika Mauritiusu*. W słownikach ortograficznych, w tym uznawanym za normatywny słowniku PWN pod red. E. Polańskiego, jako dopełniacz nazwy *Mauritius* podawana jest jednak wyłącznie forma *Mauritiusa*. Członkowie Komisji zauważyli, że obie formy dopełniacza są poprawne, a forma *Mauritiusu*, zastosowana w długiej nazwie państwa, wymieniana była już w publikacjach Komisji z 1977 roku (sama nazwa *Republika Mauritiusu* utworzona została po przyjęciu przez ten kraj nazwy *Republic of Mauritius* w 1992 roku). Postanowiono, że należy zwrócić się do Rady Języka Polskiego, aby wypowiedziała się w kwestii rozbieżności pomiędzy formami nazw stosowanymi w publikacjach Komisji, a formami zalecanymi w słownikach ogólnych. Uznano przy tym, że wzorem zaleceń dotyczących słownictwa religijnego (por. ostatni akapit „Zalecenia dotyczącego pisowni nazw obiektów miejskich”: http://www.rjp.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1486:ekspertyzy&catid=58:zespo-ortograficzno-onomastyczny&Itemid=71) warto, aby RJP określiła zasadę pierwszeństwa ustaleń zawartych w publikacjach Komisji „Urzędowy wykaz polskich nazw geograficznych świata” i „Urzędowy wykaz nazw państw i terytoriów niesamodzielnych” nad ustaleniami zawartymi w słownikach ogólnych.

Komisja wróciła do kwestii krótkiej nazwy dla Republiki Południowej Afryki. Propozycja wprowadzenia krótkiej formy *Afryka Południowa* pojawiała się kilkakrotnie przy okazji opracowywania kolejnych wydań wykazu nazw państw. Była ona odrzucana ze względu na jej niezbyt częste używanie w publikacjach, a także dlatego, że identyczna nazwa stosowana jest dla rozległego regionu obejmującego południową część kontynentu afrykańskiego. Krótka nazwa dla tego państwa stosowana jest jednak coraz częściej, co wynika głównie z faktu, że zarówno w językach urzędowych RPA, jak i w większości innych języków, dla państwa tego stosowana jest zarówno nazwa krótka, jak i długa. Krótka nazwa RPA stosowana jest obecnie często w formie *Południowa Afryka* (zatem odmiennej od nazwy regionu), która ma tę dodatkową zaletę, że w niewielkim stopniu zmienia ułożenie

alfabetyczne RPA względem innych państw (nazwa *Republiki Południowej Afryki* alfabetycznie umieszczona jest pomiędzy nazwami *Portugalia* a *Republika Środkowoafrykańska*, zaś nazwa *Południowa Afryka* pomiędzy nazwami *Polska* i *Portugalia*). Ostatecznie Komisja postanowiła ustalić krótką nazwę dla tego państwa w formie ***Południowa Afryka*** (11 głosów za, 1 przeciw, 2 wstrzymujące się). Propozycja przyjęcia tej nazwy zostanie przedstawiona Ministerstwu Spraw Zagranicznych; dopiero po akceptacji przez MSZ zostanie formalnie wprowadzona.

Przy omawianiu mapy politycznej świata zwrócono uwagę na niefortunne zamieszczenie napisów państw i terytoriów na obszarze Antarktyki, do którego roszczenia zgłaszają Argentyna, Chile i Wielka Brytania. Po dyskusji postanowiono, że zachowana zostanie tu nazwa *Brytyjskie Terytorium Antarktyczne*, natomiast nie będą podane nazwy *Argentyna* i *Chile*. W zamian nazw tych dwóch państw zamieszczone zostaną nazwy ich jednostek administracyjnych (terytoriów) obejmujących sektory Antarktydy, zgodnie z formą wymienioną w części „Antarktyka” w „Urzędowym wykazie polskich nazw geograficznych świata”, tj.: *Antarktyda Argentyńska* i *Chilijskie Terytorium Antarktyczne* (przy czym nazwy te powinny odróżniać się graficznie od nazw innych terytoriów zależnych).

Ad. 5. D. Kalisiewicz omówił kryteria doboru obiektów do wykazu polskich nazw budowli z obszaru Europy Zachodniej – poszczególne punkty były następnie dyskutowane przez Komisję. W przypadku wyboru obiektów z listy UNESCO uzgodniono, że nie powinny być wymieniane wszystkie takie obiekty, przy czym istotniejsze są obiekty z wpisów indywidualnych (gdzie wprost wymieniona jest nazwa danej budowli) od obiektów z wpisów ogólnych (np. wpisu całego obszaru staromiejskiego), przy czym w tym ostatnim przypadku niektóre nazwy także powinny być uwzględnione.

Dyskusyjną kwestią jest nazewnictwo budowli sakralnych. Z jednej strony część obiektów ma nazwy opisowe, np. *Wielki Meczet*, *Wielka Synagoga*. Z drugiej, cały szereg budowli sakralnych nazwanych jest od osób (np. świętych w przypadku kościołów), przez co nazwę praktycznie każdej zabytkowej/ważnej budowli tego typu można łatwo przetłumaczyć na język polski. Po dyskusji uznano, że nazwy opisowe, o ile są faktycznie nazwami własnymi danego obiektu, powinny być uwzględniane. W przypadku zaś obiektów nazwanych od osób, wymieniane będą tylko te najważniejsze, przy czym zaproponowano, aby we wstępie do wykazu nazw budowli zawrzeć ogólną regułę, że tego typu spolszczone nazwy, pomimo że nie uwzględnione w wykazie, także są dopuszczalne.

Kontrowersje wzbudził punkt dotyczący uwzględniania nazw muzeów. Zgodnie z przyjętymi na poprzednich posiedzeniach zasadami, nazwy tego typu (jak i również np. nazwy uczelni) nie powinny być uwzględniane – są to nazwy instytucji, a nie obiektów geograficznych. Zwrócono jednak uwagę, że niektóre nazwy muzeów są nierozzerwalnie kojarzone z budynkami, które zajmują, np. *Muzeum Guggenheima* w Bilbao, dlatego warto by tu jednak dopuszczać wyjątki. Kwestia ta będzie kontynuowana na kolejnym posiedzeniu.

Nie rozstrzygnięto zakresu polszczenia nazw dworców kolejowych, portów lotniczych, stadionów. Zastanawiano się także, jak postępować w sytuacjach, gdy dla niektórych obiektów stosowane są powszechnie zarówno nazwy spolszczone, jak i nazwy oryginalne, np.: *Most Złotników* i *Ponte Vecchio* (Florencja), *Bazylika Matki Bożej Większej* i *Basilica di Santa Maria Maggiore* (Rzym), *park Centralny* i *Central Park* (Nowy Jork), *Dworzec Północny* i *Gare du Nord* (Paryż). Zaproponowano, aby w takich sytuacjach szerzej stosować wariantywność i zalecać zarówno nazwę polską, jak i oryginalną.

Ze względu na brak czasu, na kolejne posiedzenie przeniesiono kontynuację omawiania wykazu polskich nazw budowli oraz ustalenie trybu pracy nad polską wersją słownika terminów używanych przy standaryzacji nazw geograficznych.

Termin kolejnego posiedzenia Komisji ustalono wstępnie na 21 października 2015 roku.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Wiceprzewodniczący Komisji
mgr Maciej Zych

Przewodnicząca Komisji
prof. dr hab. Ewa Wolnicz-Pawłowska